

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.изк. Стефан Иванов Хърков

за дисертационния труд на

ЙОРДАН ПЛАМЕНОВ ПЪШЕВ

докторант редовно обучение (художествено-творческа докторантура)

в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“,

Теоретико-композиторски и диригентски факултет, Катедра „Дирижиране и композиция“,

научен ръководител – проф. Пламен Джуров

на тема:

„ДИРИГЕНТСКИ ПРОБЛЕМИ ПРИ ИНТЕРПРЕТАЦИЯТА НА СИМФОНИЧНИТЕ ТВОРБИ НА ДИМИТЪР ТЪПКОВ“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Професионално направление: 8.3. Музикално и танцово изкуство

Йордан Пъшев завършва средно образование в Националното училище по изкуствата „Веселин Стоянов“ в Русе през 2010 г. със специалност „тромпет“. Висше образование получава в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ със специалност „оперно-симфонично дирижиране“ в класа на проф. Пламен Джуров и доц. Георги Патриков. Бил е гост-диригент на Държавен симфоничен оркестър „Симфониета“ – Видин, Държавен музикално-драматичен театър „Константин Кисимов“ – Велико Търново, Общински симфоничен

оркестър „Симфониета София“, Общински камерен оркестър – Хасково. В момента работи като библиотекар в Софийската държавна опера и балет.

Заслужава адмирация идеята на докторанта и на неговия научен ръководител дисертационният труд да бъде изграден върху произведения на големия български композитор Димитър Тъпков (1929-2011). Още приживе композиторият е приеман за *„крупна фигура в нашето съвремие, личност с изключителни музикални качества, която достойно трябва да заеме подобаващото ѝ място в историята на българската музикална култура.“*¹ Осъзнаването на мястото на един композитор в българската национална музикална култура е сложен процес, изискващ значима активност за изпълняване, публикуване, изследване и популяризиране на неговото музикално творчество.

Дисертацията безспорно представлява крачка напред в тази посока. Нейната цел е формулирана скромно и ясно: *„да допълни и разшири с ново научно съдържание наличната литература, свързана с диригентската интерпретацията на конкретни симфонични произведения от творчеството на Димитър Тъпков“*.

Анализираните в дисертацията симфонични произведения на Димитър Тъпков са следните (в хронологичен ред):

- Симфония № 1 Sinfonia breve „1878“ (1978)
- Симфония № 2 (1991)
- Симфония № 3 „Микросимфония“ (1992)
- Анданте в памет на Александър Танев (1997)
- Симфониета за струнен оркестър (2009)

¹ Генова, Мирослава. Симфониите на Димитър Тъпков. София: Екип плюс, 1997, с. 4.

Изследването на посочените пет симфонични произведения представлява същината на дисертационния труд, изграден в традиционната структура за оформяне на научен труд – увод, три глави, заключение и приложения.

В Първа глава е проследена творческата еволюция на Димитър Тъпков, в която симфоничните творби заемат специално място – от написаните в средата на XX век Концерт за флейта и оркестър (1955) и симфонична увертюра „Повест за Беласица“ (1956) до създадените в първото десетилетие на XXI век „Миниатюри“ за голям симфоничен оркестър (2009) и Симфониета (2009). Втора глава съдържа описание на конкретни диригентски трудности при интерпретацията на симфоничните творби на композитора. Трета глава поднася опит за систематизация на диригентската проблематика чрез подредба и класифициране на диригентските изпълнителски проблеми в разглежданите симфонични творби на Димитър Тъпков.

В заключението на дисертацията Йордан Пъшев достига до извода, че: *„Диригентската изпълнителска и интерпретационна проблематика е значително по-комплицирана в симфоничните произведения на Димитър Тъпков, в сравнение с [творбите на] други автори. Характерният афористичен и лаконичен изказ на композитора е особено специфичен. В следствие на това дяловото структуриране на тематичната и мотивна организация е изключително сбита и съгъстена. Композиционните структури и тематичните зони не са големи по обем, което води много често да мигновена контрастна промяна на звуково-емоционалната образност, свързана с изменението на музикалната фактура. Диригентът трябва да провокира и да внушава тези чести и непредвидени смени с помощта на жестовете или чрез промяната на своя лицеизраз да изразява конкретния характер или настроение на*

съответния музикален фрагмент. Именно тази част от своята работа диригентът трябва да прецизира много точно за да може да обедини всички компоненти от фактурата и драматургията в едно цялостно и завършено изпълнение на дадената творба.“

Към дисертационния труд са приложени четири публикации на докторанта по темата на дисертацията. Първите три от тях са отпечатани в сборници с материали от научните срещи на докторанти „Докторантски четения“ в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, публикувани последователно в 2017, 2018 и 2019 г. Четвъртата публикация е приета за печат също в „Докторантски четения“ в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ през 2020 г. и предстои да бъде публикувана.

Трите публикувани статии дават на докторанта общо 45 точки: 3 статии, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата (3 по 15 точки), съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и по-точно на минималните национални изисквания за придобиване на докторска степен (доктор по ...) в област 8. Изкуства. По този начин той отговаря на поставеното в закона изискване за наличие на минимум 30 точки по Група показатели Г.

В заключение убедено препоръчвам на членовете на почитаемото научно жури присъждането на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство на **ЙОРДАН ПЛАМЕНОВ ПЪШЕВ.**

11 март 2022 г.

проф. д.изк. Стефан Хърков